

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) หมายถึง พินความรู้ความสามารถที่ผ่านกระบวนการคิดโดยใช้สติปัญญาของคนในท้องถิ่น มีการเรียนรู้และถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งจนเกิดผลดีงาม มีคุณค่า มีประโยชน์สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือใช้เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง มีฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลหนองกง ดังนี้

สาขาที่ ๑. ด้านเกษตรกรรม



นายบรรดิษฐ์ ศรีบุระ

เกิดเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๒๗

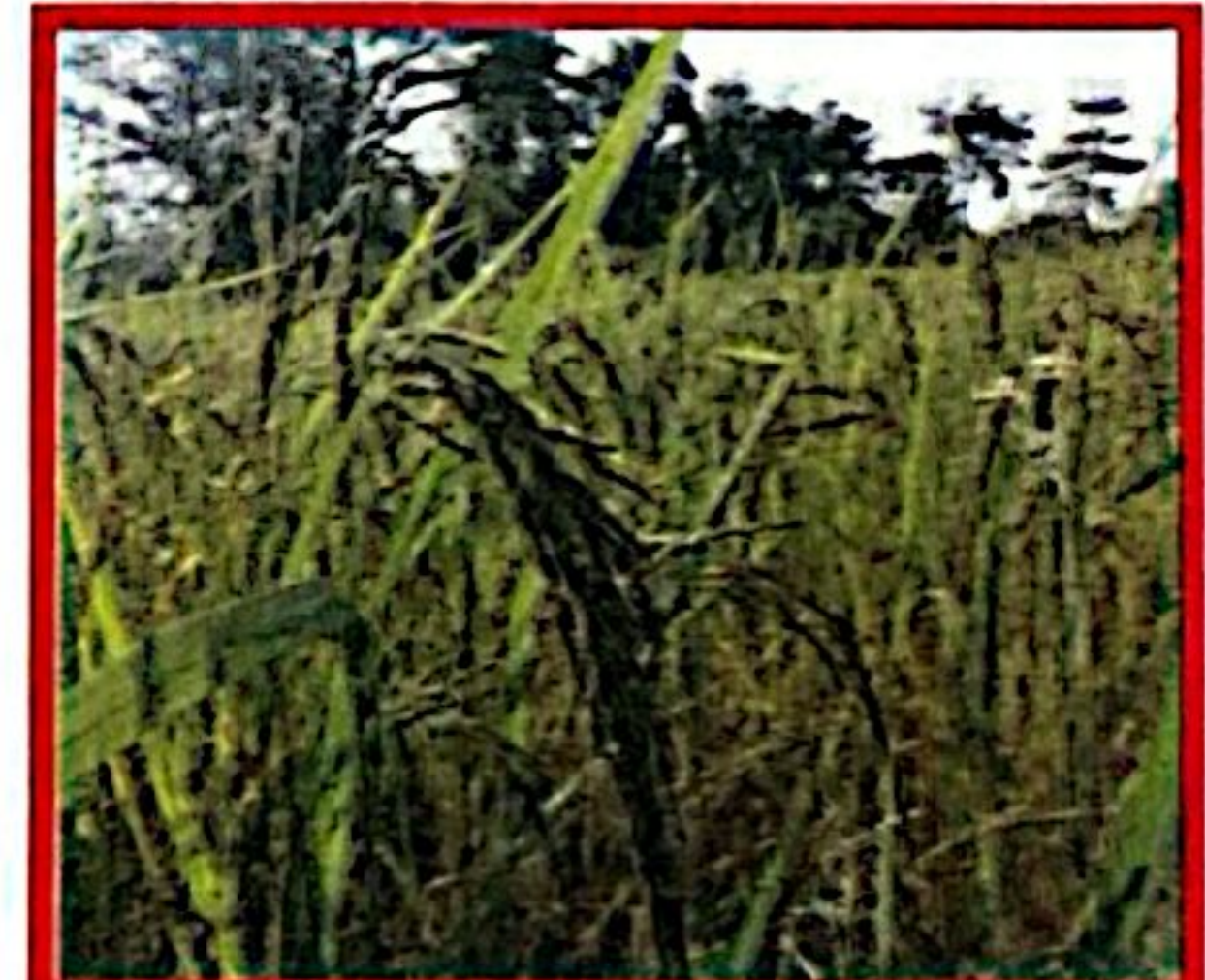
อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๓๘ บ้านม่วงเป หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองกง อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

การทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน

การปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่ ปลอดภัยเคมี

โคกหนองนา

ปลูกป่า เช่น ยางนา พะยูง

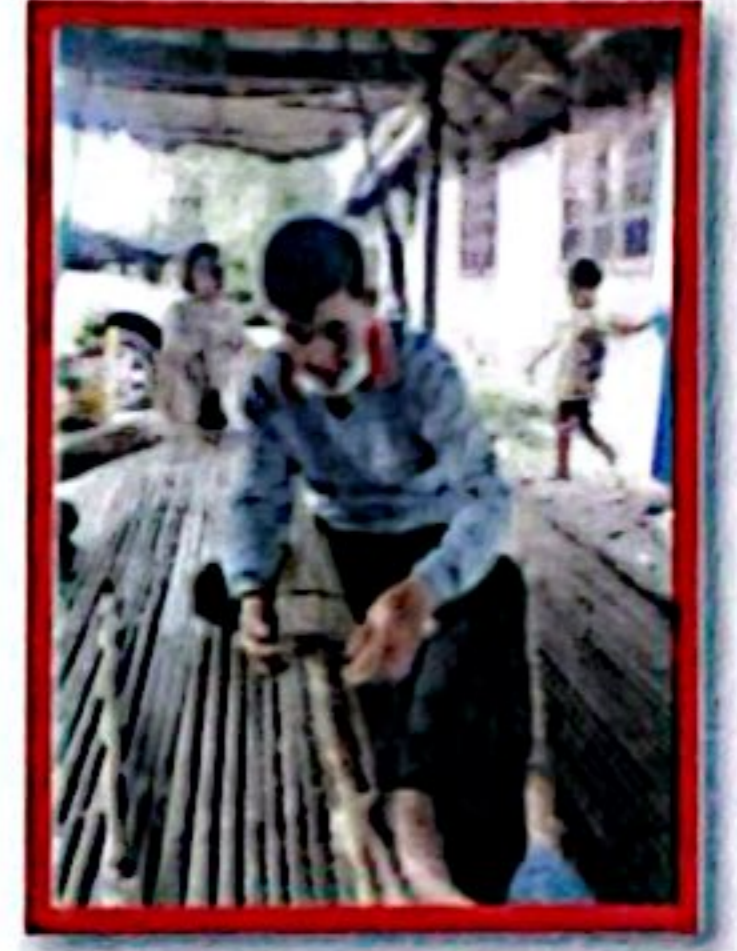


สาขาที่ ๒ ด้านหัตถกรรม

นายสมหมาย อัมภรัตน์ (ไม้กวาดทางมะพร้าว)

เกิดเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๓

อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๑๓๒ บ้านม่วงเป หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองกง อำเภอนโนนคุณ จังหวัดศรีสะเกษ



การทำไม้กวาดทางมะพร้าว คือภูมิปัญญาอย่างหนึ่งที่คนไทยเรารู้จักคิดค้นหาวิธีประดิษฐ์ขึ้นจนสำเร็จและสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงรุ่นลูกหลานต้นมะพร้าวเพียง ๑ ต้น สามารถทำให้เกิดประโยชน์ ได้หลายอย่าง นอกจากจะนำน้ำมะพร้าวมาดื่ม เนื้อมะพร้าวมารับประทาน ทั้งรับประทานเนื้อสดๆหรือนำมาคั้นเป็นกะทิใส่ในอาหารคาว หวาน ได้หลายอย่างแล้วกะลามะพร้าวยังสามารถนำมาประดิษฐ์สิ่งของได้เช่นกัน อาทิ เครื่องประดับ เช่นสร้อยคอ สร้อยแขน แหวน กำไล เข็มขัด ของใช้ เช่น กะลาถือบักเบิ้ลเปลือกของลูกมะพร้าวสามารถนำมาปลูกต้นไม้ได้ เช่น ปลูกต้นกล้วยไม้ยอดอ่อนของมะพร้าวก็สามารถนำมาทำอาหารได้หลายอย่าง เช่น แกงไก่ใส่ยอดมะพร้าวอ่อนยำยอดมะพร้าวอ่อน ยอดมะพร้าวอ่อนผัดกุ้ง ต่ายอดมะพร้าวอ่อน เป็นต้นเยื่อหุ้มต้นมะพร้าวสามารถนำมาทำเป็นกระเป๋าก็ได้ ลำต้นก็สามารถนำมาทำเก้าอี้ ทำรั้วใบมะพร้าวก็สามารถนำมาสานปลาตะเพียน ตักแตน และเอามาห่อขนมได้ ส่วนทางมะพร้าวก็สามารถนำมาทำไม้กวาดพัดหยากไย่ แจกัน ชันโตก ไม้กลัดห่อขนมหรือของต่างๆ

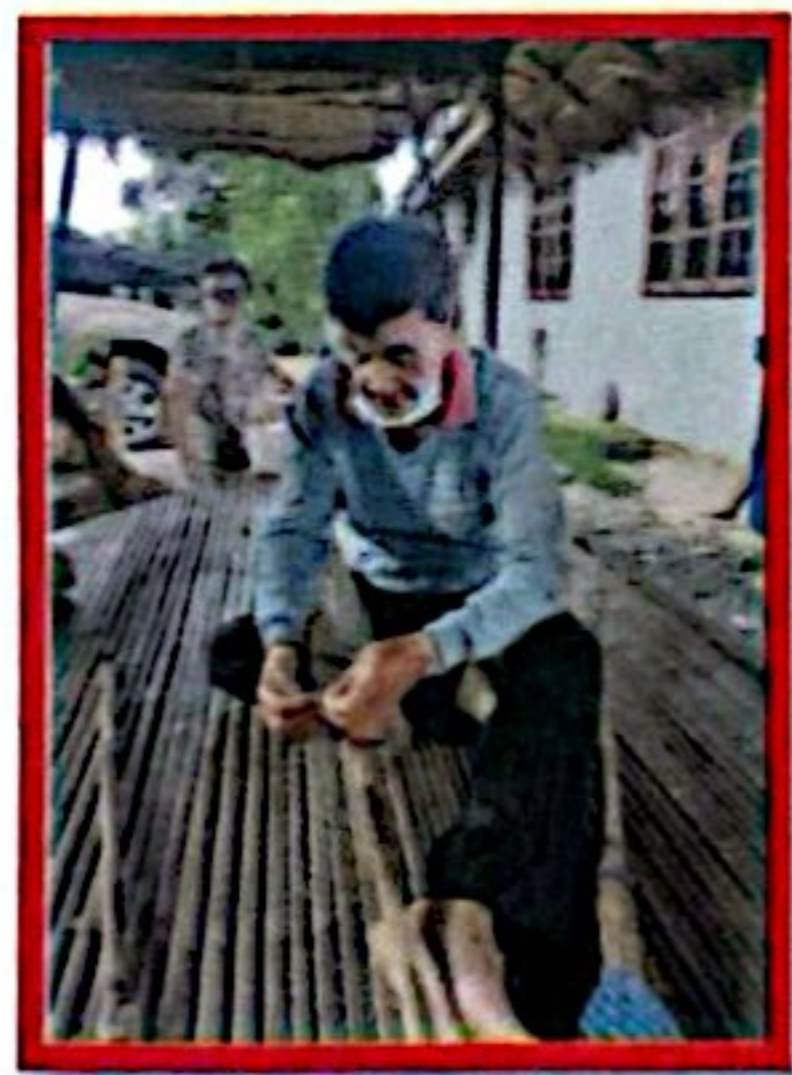
วัสดุที่ใช้ในการทำไม้กวาดทางมะพร้าว ประกอบด้วยวัสดุและอุปกรณ์ ดังต่อไปนี้คือ ก้านมะพร้าวด้ามไม้ไผ่หรือไม้รวกหรือไม้เนื้อแข็ง เชือกถัก ค้อน ตะปู ลวด ตะใบ คีม ขอนไม้ สีนํ้ามัน สีนํ้าหรือยาชันไม้ สำหรับการเลือกก้านมะพร้าวควรใช้ก้านมะพร้าวสวนหรือมะพร้าวทะเลเพราะก้านยาว เหนียวคงทนต่อการกวาด ถู มะพร้าวที่จะนำมาทำไม้กวาดทางมะพร้าว ต้องเป็นมะพร้าวก้านสูง ไม่แก่หรืออ่อนเกินไปไม่นิยมใช้ก้านมะพร้าวนํ้าหอมเพราะก้านแกนสั้นไม่เหมาะแก่การทำไม้กวาดทางมะพร้าว

ขั้นตอนการทำไม้กวาดทางมะพร้าว

๑. นำก้านมะพร้าวมาเหลาเอาใบออก ผึ่งแดดไว้ ๒ วัน
๒. นำก้านมะพร้าวที่แห้งดีแล้วมามัดเป็นกำๆละ ๓๐ อัน จำนวน ๑๒ มัด
๓. นำมาถักเรียงกันเป็นรูปเปลือก มัดด้วยเชือกถักมาประกอบกับด้ามไม้ที่เตรียมไว้ มัดด้วย ลวดตอกตะปูให้แน่นกันเลื่อนขึ้น-ลง ของไม้กวาด
๔. แบ่งถักด้วยเชือกถักเป็น ๒๔ กำ (จากเดิม ๑๒ กำ) ดึงให้แน่น
๕. เชื่อมด้วยก้านมะพร้าวอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ไม้กวาดแน่นหนาขึ้น

การตกแต่งและปรับปรุงไม้กวาดทางมะพร้าว

๑. ทาสีนํ้ามัน หรือยาชันที่โคนก้านมะพร้าวเพื่อกันหลุดจากด้าม
๒. ขัดด้ามไม้กวาดด้วยตะใบ หรือกระดาษทรายเพื่อให้สวยงาม





สาขาที่ ๒ ด้านหัตถกรรม

นางสาวนารี เพิ่มเต็มจิตร (सानแห)

เกิดเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕

อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๒๕๒ บ้านม่วงเป หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองกุง อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

หล่อเป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านที่แท้จริง เพราะมันคือส่วนหนึ่งในชีวิต ในการอาหารและประกอบอาชีพ

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้

- ๑. ด้ายไนลอน หรือ เอ็น หรือ ป่าน ปัจจุบันนิยมใช้แหเอ็น เพราะจมน้ำเร็ว ถ้าเป็นไนลอนหรือ ป่าน จะจมน้ำได้ช้า เนื่องจากป่านและด้ายไนลอนต้องใช้เวลาในการอมน้ำจนเต็มที่แล้วจึงจมน ปลาหนีได้ก่อนแหจมน้ำ เป็นสาเหตุให้จับปลาได้น้อย
- ๒. กิมใส่ด้าย เป็นอุปกรณ์ในการสานใช้กรอด้ายคล้ายกระสวยทอผ้า
- ๓. ไม้ป่าน หรือ ไม้แบบมีลักษณะเป็นไม้ไผ่เหลาให้แบนคล้ายไม้บรรทัด
- ๔. จอมแห เอาด้ายไนลอนสีขาวมาทำจอม คือ จุดเริ่มต้นในการสานลักษณะการทำจอมมีบ่วงไว้สำหรับห้อยแขวนระหว่างสาน การก่อจอมตีตะปูสองตัวระยะห่างแล้วแต่ความต้องการจอมเล็กจอมใหญ่เสร็จแล้วใช้ด้ายพันรอบตะปูเก้ารอบ ผูกหรือมัดไว้ให้แน่น
- ๕. โข่

วิธีทำ

- ๑. เอาด้ายใส่กิม
- ๒. วิธีสานเรื่อยจากจอมแหไปถึงเพลแห เริ่มถักแหโดยเริ่มถักจากก่อจอมแหแล้วเอาไม้ป่านสอดขึ้นลง ต้องถักขยายขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละระดับของความยาวแหทำแหบานออกไปเรื่อยเหมือนปิรามิด เทคนิคทำให้แหบานคือต้องเอา“แซ”
- ๓. เมื่อถักเสร็จแล้ว นำโซ่มาผูกกับปลายแห เพื่อช่วยถ่วงน้ำหนักของแห
- ๔. หากมีการผิดพลาดเมื่อจะตัดด้ายควรใช้ไฟลนเพื่อไม่ให้เกิดการยุ่ยของด้าย



สาขาที่ ๒ ด้านหัตถกรรม

นายสอน พลธรรม (सानตะกร้า)

เกิดเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๓๘

อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๑๖ บ้านม่วงเป หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองกุ้ง อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

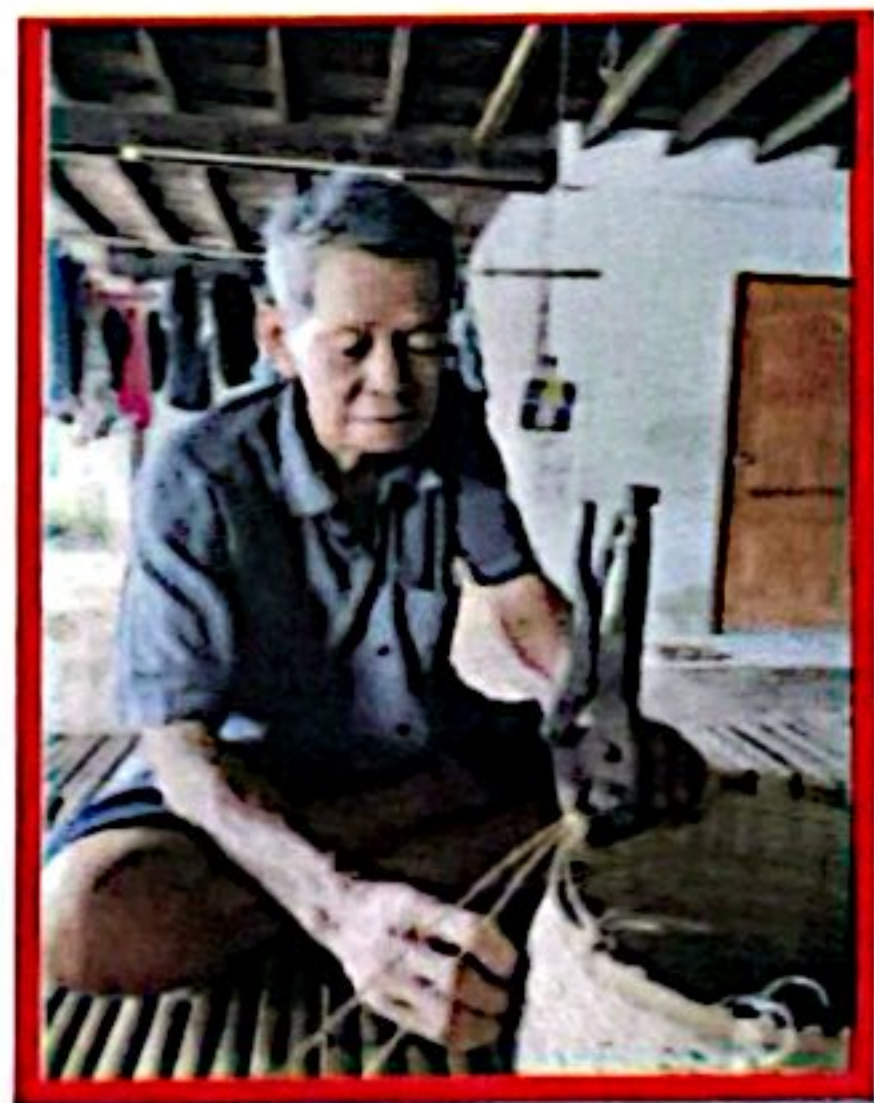
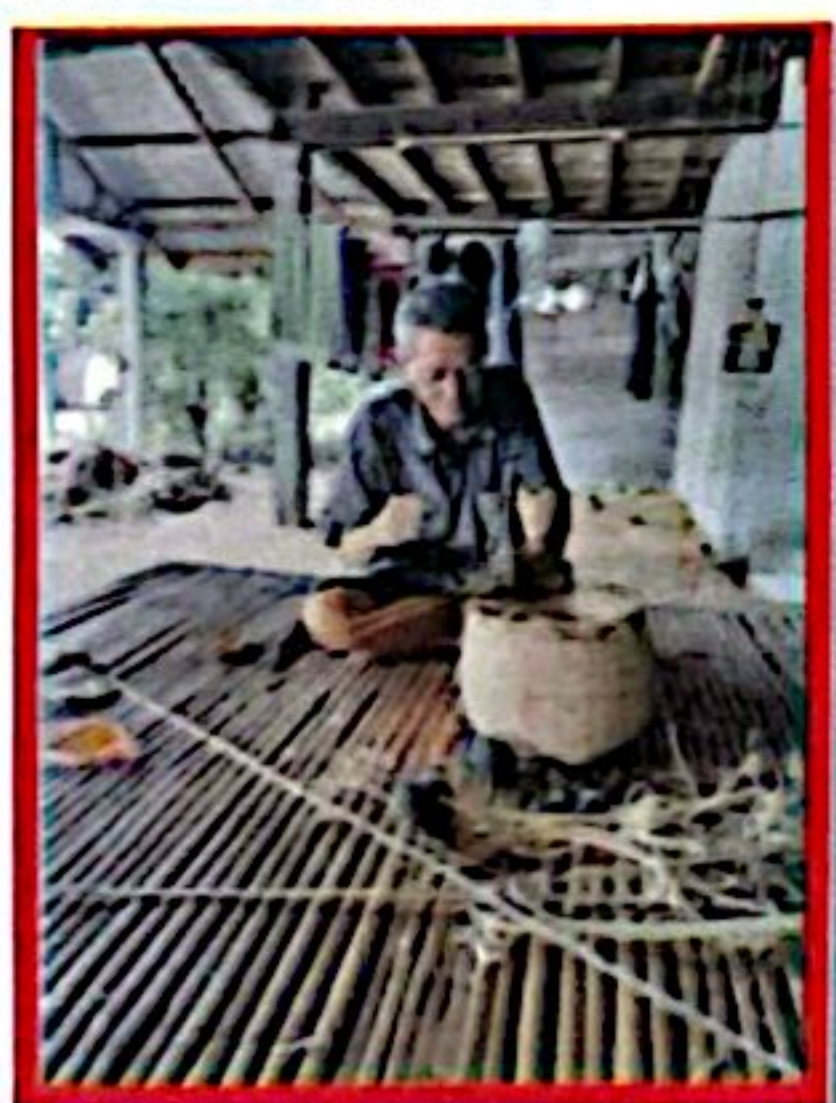


วัสดุอุปกรณ์

๑. ไม้ไผ่สีนวล
๒. มีดจักตอก
๓. มีดโต้สำหรับผ้าไม้ไผ่
๔. เลื่อยตัดไม้ไผ่
๕. กบเหลา
๖. เครื่องรีดตอกกลม/แบน
๗. สะหวาน
๘. จิกชอปาตฐานรอง
๙. ลูกหมูขัดพื้น
๑๐. เส้นพลาสติกกรองพื้น

ขั้นตอน วิธีการสาน

๑. เลือกไม้ไผ่ขนาดพอดี ไม่แก่เกินไปและไม่อ่อนเกินไป อายุประมาณ ๑ ปี ครึ่ง
๒. ตัดเป็นท่อนขนาด ๓ เมตร แล้วรีดข้อไม้ไผ่ให้สวยงามอย่าลึกลงเกินไปผิวของไม้จะมีรอยแผล ขูดผิวไม้ไผ่เล็กน้อย
๓. นำมาผ่าเป็นซีก จักตอกตามส่วนหนาของซีกไม้ และเหลาให้มีขนาดกลม และแบน โดยใช้เครื่องเลื่อยตอกเพื่อให้เกิดความละเอียด
๔. จักตอกแบนเพื่อทำขอบตะกร้าขนาดยาวตามขนาดตะกร้าที่เราต้องการ เช่น ขนาดเล็ก ยาว ๑ เมตร กว้าง ๒๘ ซม. ขนาดกลาง ๑.๔๐ เมตร กว้าง ๓๐ ซม.
๕. จักตอกเพื่อทำ ฮวงตะกร้า ขนาดใหญ่ ๑ เมตร ขนาดกลาง ๘๐ ซม. ขนาด เล็ก ๖๐ ซม.
๖. เริ่มสานฐานตะกร้าก่อน โดยใช้เส้นพลาสติกเป็นฐานรอง สานเป็นลายขัดพอประมาณ นำไม้ไผ่ตอกกลมมาสานลายขัดเพื่อขึ้นตัวตะกร้า สานไปได้ครึ่งตะกร้า หยุดพัก ใส่ลวดลายดอกผักแว่น ผสม เพื่อให้เกิดความสวยงาม สานต่อด้วยตอกกลมได้ขนาดตามความต้องการ นำไม้ไผ่ที่เตรียมทำขอบไว้มาโค้งรอบตะกร้ามัดด้วยเส้นพลาสติกให้ได้สัดส่วน ตามขอบตะกร้า ยังไม่ต้องมัดแน่น นำฮวงตะกร้ามาประกอบเข้ามัดไว้ก่อน เมื่อได้สัดส่วนตามต้องการแล้ว นำเส้นพลาสติกมัดให้แน่น กระระยะให้สวยงาม
๗. นำเศษไม้เพื่อจัดทำฐานตะกร้า ขนาด ๒๔ ซม. แต่งลวดลายโดยใช้จิกชอตัดให้เข้ากับฐานตะกร้า /ใช้สะหวานเจาะรูนำลูกหมูมาขัดไม้ให้เกลี้ยงสวยงาม ประกอบเข้าทำเป็นฐานตะกร้า มัดเข้ากับตะกร้าให้แน่น
๘. นำสีทาไม้ลงให้ทั่วเพื่อความสวยงาม และป้องกันมอดและแมลง ตากลมให้แห้ง เก็บไว้จำหน่ายได้นานไม่เน่าเสีย





สาขาที่ ๒ ด้านหัตถกรรม (การทอเสื่อ (สาน))

นางทองจันทร์ เขียวขำ

เกิดเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑

อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๔๗ บ้านเหมือดแอ่ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลหนองกุง อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

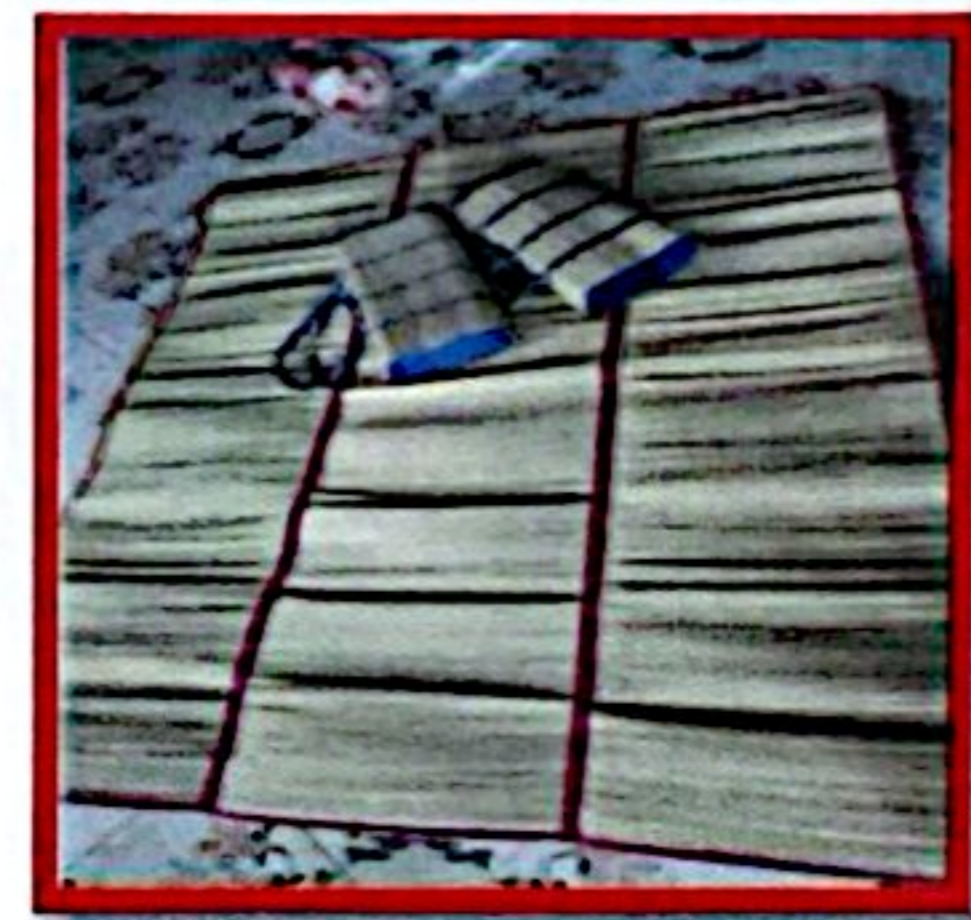
เป็นการทอเสื่อจากต้นเตยและต้นกกโดยพื้ม ลักษณะของพื้มตำเสาจะเป็นไม้ทั้งตัว เป็นสีเหลืองม้วนผ้า มีซี่ตรงกลางเป็นเหล็กใช้สำหรับทอเสื่อ (ทอเสา) ใช้ร้อยเชือกหรือด้ายเป็นลาย

๑. นำต้นเตยหรือต้นกกมาทำเป็นเส้นขนาด ๑-๒ เซนติเมตร แล้วไปตากแดด

๒. ก่อนที่นำต้นเตยหรือต้นกกที่ทำเป็นเส้นๆ แล้วสอดเข้าตามร่องที่ร้อยกับพื้มไว้แล้วนั้น จากนั้นพื้มอัดให้แน่น แล้วสลับพื้มขยับไปเรื่อยๆเหมือนการทอผ้า

๓. เมื่อทอเสร็จแล้วให้เก็บขอบเสื่อมัดเชือกหรือด้ายและตัดขอบเสื่อ (เสา) ให้เรียบร้อย

๓. หากต้องการเสื่อ (เสา) ที่มีผืนให้นำไปเย็บต่อกันตามต้องการ



สาขาที่ ๓ ด้านอุตสาหกรรม (เย็บหมอน ไล่หมอน หน้าหมอน)

นางพุทธา บุญพอ

เกิดเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๕๖ บ้านม่วงเป หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองกุง อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

เย็บหน้าหมอนชิต เย็บไล่ในหมอน



๑. วัสดุ / อุปกรณ์ในการทำหมอนชิต

ผ้าชิต เป็นวัตถุดิบหลักในการทำหมอนชิต เป็นผ้าที่มีชื่อเป็นที่รู้จักกันดีของคนทั่วไป ต้องใช้ฝีมือและความสามารถในการทอสูงกว่าผ้าชนิดอื่นแม้บอกว่าผ้าชิตเป็นของสูง

ไล่หมอน ไล่หมอนเป็นส่วนประกอบที่ใช้ยึดตัวหมอนให้เป็นรูปร่าง

หน้าหมอน เป็นส่วนปิดปากหมอนทั้งสองข้าง อาจจะพับครึ่งไว้ก่อนนำไปเย็บติดกับหมอนเพื่อความ

๒. ขั้นตอนการทำหมอนชิต

๒.๑ คัดเลือกผ้าที่จะทำเป็นตัวหมอน

๒.๒ ตัดผ้าอีกส่วนที่จะเย็บเป็นไล่หมอน

๒.๓ เย็บเป็นรูปหมอน คือ นำตัวหมอนกับไล่หมอนมาเย็บเข้าลูกกัน

๒.๔ จากนั้นนำหน้าหมอนที่พับครึ่งไว้แล้วมาเย็บติดกับไล่หมอน ไล่กลาง ที่หมอนที่เย็บเป็นลูกหมอนแล้วแต่เปิดปากไว้ข้างหนึ่ง เพื่อยัดนุ่น โดยในปัจจุบันส่วนมากจะใช้เครื่องยัดอาจจะเปิดปากหน้าหมอนเพียงลูกละข้างเดียว



สาขาที่ ๓ ด้านอุตสาหกรรม

(ทอพรหมเช็ดเท้า)

นางแป้ง วงศ์ใหญ่

เกิดเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๔

อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๗ บ้านม่วงเป หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองกุง อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ



ขั้นตอนที่ ๑

๑. คัดผ้าเส้น/แยกสี/ตัดแต่งให้มีขนาดใกล้เคียงกันที่สุด
๒. ร้อยด้ายเข้ากับตัวกี่/จัดด้ายให้เข้าที่และให้เส้นด้ายตึงโดยขนาดความยาวของผ้าเส้นผ้าที่จะทอต้องเท่ากัน
๓. ทอเส้นผ้า ซึ่งผู้ทอต้องมีความชำนาญหรือมีพื้นฐานในเรื่องของการทอโดยสามารถเลือกลวดลาย
๔. ตัดแต่งเส้นด้ายที่เป็นส่วนเกินให้เรียบร้อย

ขั้นตอนที่ ๒

๑. นำบล็อกมาวางแล้วนำไม้กระดานสำหรับขัดเชือกมาวางตรงหัวท้าย เชือกทั้งสองฝั่ง โดยเอาไม้ขัดตามขวางกับเชือกสลับเส้นล่างบนไปเรื่อยๆ จนครบทุกเส้น
๒. นำเศษผ้ามามัดกับเชือกจะเริ่มตรงกลางหรือริมก่อนก็ได้ โดยจับมัดสองเส้นคู่กันก่อน จากนั้นก็นำเศษผ้ามามัดแยกเส้น โดยจับเชือกที่มัดคู่แรกมาหนึ่งเส้น ที่ยังไม่ได้มัดมารวมกันทำอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ จนครบทุกอัน
๓. เมื่อมัดเสร็จหมดแล้ว ให้ตัดเชือกออกจากบล็อกทั้งหัวและท้ายจนครบทุกเส้น จากนั้นก็ดึงออกจากบล็อก มัดเชือกทั้งหัวและท้ายดึงมาให้แน่น ติดกับพรหมเช็ดเท้าทั้งหมดจนครบทุกเส้น เมื่อมัดครบทุกเส้นแล้ว ให้ใช้กรรไกรตกแต่งเศษผ้าให้ดูสวยงาม เเท้านี้ก็จะได้พรหมเช็ดเท้าสองหน้าไว้ใช้แล้ว



สาขาที่ ๓ ด้านอุตสาหกรรม

นางก้อม ไชยสอน (เย็บหมอนขิด)

เกิดเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๐๗



อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๒๓ บ้านม่วงเป หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองกุง อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

หมอนขิดเป็นงานหัตถกรรมที่สำคัญของชาวอีสานที่มีความผูกพันกับคติความเชื่อของชาวอีสานมาตั้งแต่ช้านาน ซึ่งการทำหมอนขิดเกิดขึ้นมาพร้อมกับวิถีชีวิตของชาวนาชนบท โดยเฉพาะชาวอีสานซึ่งเป็นวิถีชีวิตและภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ และในปัจจุบันชาวบ้านยังคงรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมเอาไว้ โดยเฉพาะศิลปะในการทอผ้าเพื่อใช้สอยในครัวเรือน ทั้งเสื้อผ้าและเครื่องใช้ ที่นอน หมอน ผ้าห่ม ผู้หญิงส่วนใหญ่ ได้รับการถ่ายทอดจากพ่อแม่ ปู่ย่าตายายหรือญาติผู้ใหญ่ การทอผ้าลายขิด เป็นศิลปวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานาน จากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่

๑. วัสดุ / อุปกรณ์ในการทำหมอนขิด

ผ้าขิด เป็นวัตถุดิบหลักในการทำหมอนขิด เป็นผ้าที่มีชื่อเป็นที่รู้จักกันดีของคนทั่วไป ต้องใช้ฝีมือและความสามารถในการทอสูงกว่าผ้าชนิดอื่นแม่บอกว่าผ้าขิดเป็นของสูง

ไส้หมอน ไส้หมอนเป็นส่วนประกอบที่ใช้ยัดตัวหมอนให้เป็นรูปร่าง

หน้าหมอน เป็นส่วนปิดปากหมอนทั้งสองข้าง อาจจะพับครึ่งไว้ก่อนนำไปเย็บติดกับหมอนเพื่อความสะดวก

๒. ขั้นตอนการทำหมอนขิด

๒.๑ คัดเลือกผ้าที่จะทำเป็นตัวหมอน

๒.๒ ตัดผ้าอีกส่วนที่จะเย็บเป็นไส้หมอน

๒.๓ เย็บเป็นรูปหมอน คือ นำตัวหมอนกับไส้หมอนมาเย็บเข้าลูกกัน

๒.๔ จากนั้นนำหน้าหมอนที่พับครึ่งไว้แล้วมาเย็บติดกับไส้หมอน ไส้กลาง ที่หมอนที่เย็บเป็นลูกหมอน

แล้วแต่เปิดปากไว้ข้างหนึ่ง เพื่อยัดนุ่น โดยในปัจจุบันส่วนมากจะใช้เครื่องยัดอาจจะเปิดปากหน้าหมอนเพียงลูกละข้างเดียว

๒.๕ พอยัดนุ่นเต็มลูกหมอนแล้ว ก็มาสอยปิดหน้าหมอนอีกด้านหนึ่งให้มิดชิดไม่ให้นุ่นแตกออกมาข้างนอก

๒.๖ เมื่อได้ตัวหมอนเรียบร้อยแล้ว ก็เป่านุ่น แล้วห่อพลาสติกให้เรียบร้อยค่ะ

จากขั้นตอนข้างต้นเราก็จะเห็นแล้วใช่ไหมล่ะคะว่าเราจะได้หมอนขิดออกมาแต่ละลูกนั้นต้องผ่านขั้นตอนการทำต่าง ๆ อยู่หลายขั้นตอนกันเลยทีเดียว แต่ขั้นตอนข้างต้นเป็นขั้นตอนการทำ

๓. ประโยชน์ของหมอนขิด สามารถเอาไว้หนุนหัว หรือเป็นของฝากก็ได้



สาขาที่ ๔ ด้านการแพทย์ไทย

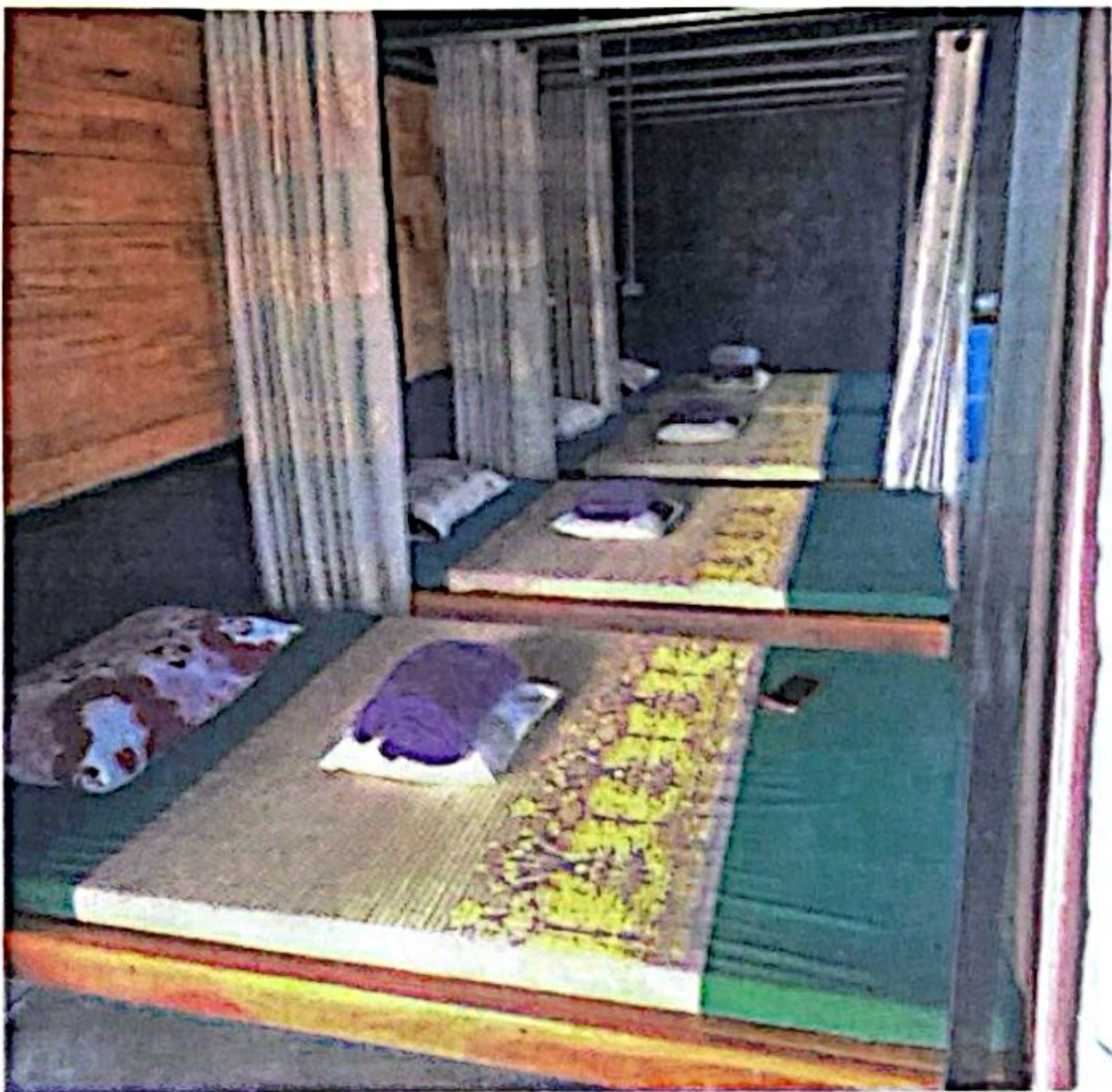
นางหนูมัส สิมมา (ประกอบอาชีพนวดแผนไทย)

เกิดเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๑๘ บ้านทุ่งเจริญ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองกุง อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

โทร. ๐๙๗-๙๓๙๗๓๔๒

ผ่านการอบรมจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน



สาขาที่ ๖ ด้านศิลปกรรม (หมอลำกลอน)

นางสาวประทานพร วิชาชัย

เกิดวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔

บ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๑๑ ต.หนองกุง อ.โนนคูณ จ.ศรีสะเกษ



เป็นการแสดงศิลปะพื้นบ้านของชาวอีสาน เป็นมรดกทางวัฒนธรรม มีชื่อเรียกกันว่า "หมอลำ" คำว่า "หมอ" แปลว่า ผู้เชี่ยวชาญทางใดทางหนึ่ง คำว่า หมอลำกลอน คือ หมอลำที่ชำนาญการขับร้องลำนำ คำบาท คำกลอน

เพลงหมอลำกลอน มีไว้เพื่อให้ชาวบ้านได้นำมาร้องมารำในยามมีงานบุญต่าง ๆ ในหมู่บ้าน หรือในงานวัด ทั้งงานสุขและงานทุกข์ ชาวบ้านก็จะนำเอาหมอลำกลอนมาเล่นกันให้สนุกสนาน โดยเฉพาะในช่วงหลังฤดูการเก็บเกี่ยวข้าว โดยมักนำเอาเรื่องราวในวรรณคดี นิทานพื้นเมืองความเป็นอยู่หรือสภาพของสังคม ตลอดจนเหตุการณ์ทั่วไป มาแต่งเป็นเรื่องราวเพื่อขับร้องเพื่อให้ผู้ฟังได้เกิดความเข้าใจและบันเทิง



สาขาที่ ๖ ด้านศิลปกรรม

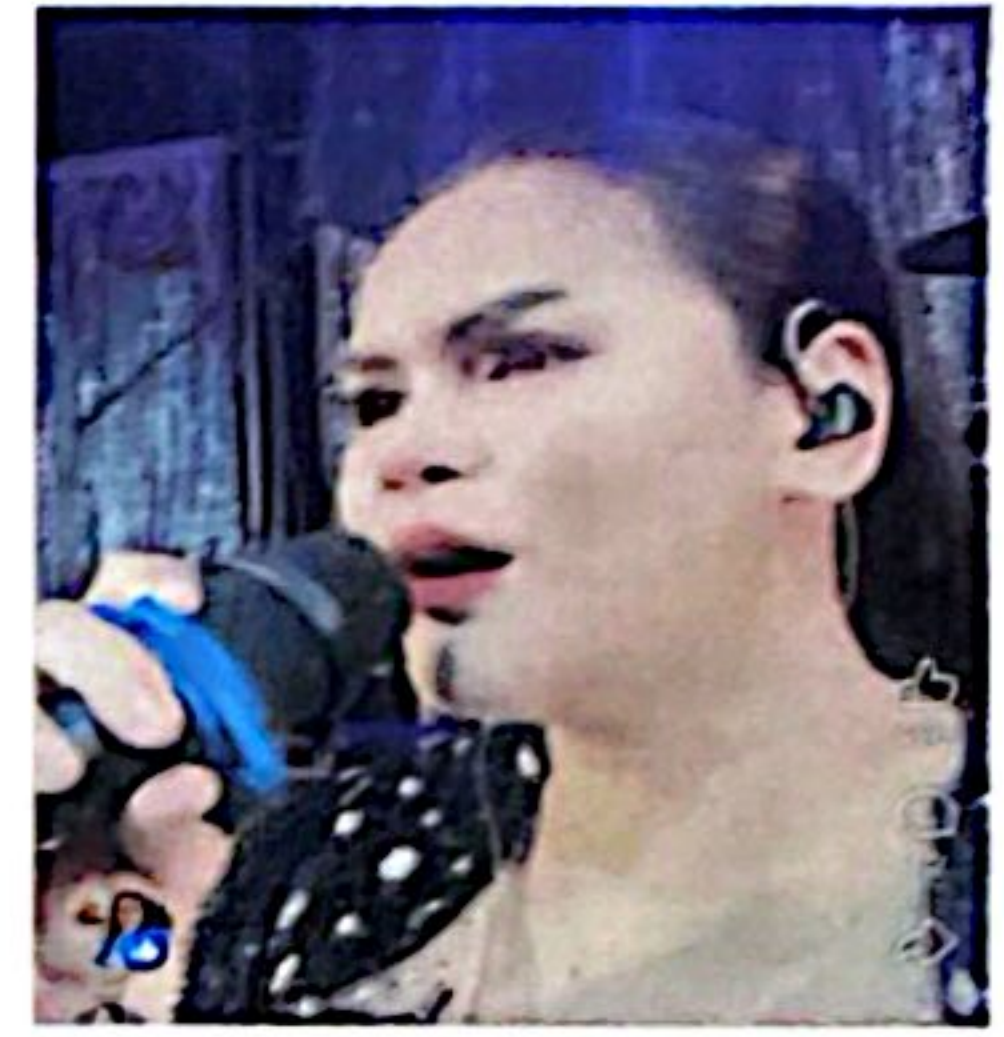
(ประกอบอาชีพหมอลำซิ่ง)

นางสาววัณจิรา นาคำรอด

เกิดวันที่ ๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๙

บ้านเลขที่ ๑๒๙ หมู่ที่ ๖ ต.หนองกุง อ.โนนคูณ จ.ศรีสะเกษ ๓๓๒๕๐

โทร. ๐๙๔-๕๑๓๐๒๖๖



สาขาที่ ๘ ด้านอื่นๆ ความเชื่อ

นางสังวาลย์ ธรรมา (เจ้าแถน)

เกิดวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๐๕

บ้านเลขที่ ๑ หมู่ที่ ๑๖ ต.หนองกุง อ.โนนคูณ จ.ศรีสะเกษ

ภูมิหลัง พญาแถนหรือผีฟ้าหรือผีแถนนั้น ชาวอีสานมีความเชื่อว่าเป็นเทวดามากกว่าเป็นผี ผีฟ้าจึงเป็นผีที่อยู่ระดับสูงกว่าผีชนิดอื่นๆ ส่วนแถนนั้น มีความเชื่อว่าเป็นคำเรียกรวมถึงเทวดา และแถนที่ใหญ่ที่สุดคือ "แถนหลวง" ซึ่ง เชื่อว่าเป็นพระอินทร์ ผีฟ้าหรือผีแถนนั้นแต่ละพื้นที่มีการเรียกที่แตกต่างกันไป และมีความเชื่อว่ามีอำนาจที่จะ ดับยุคเข็ญหรือทำลายล้างอุปสรรคทั้งปวงได้ และสามารถที่จะช่วยเหลือมนุษย์ที่เดือดร้อนได้ การที่มนุษย์เกิดการเจ็บป่วยนั้นเนื่องจากไปละเมิดต่อผี การละเมิดต่อบรรพบุรุษ การรักษาต้องมีการเชิญผีฟ้ามาสิงสถิตอยู่ในร่างของคนทรง เรียกว่า "ผีฟ้า นางเทียน" ในการล่ำผีฟ้าของชาวอีสานนั้นมีองค์ประกอบ ทั้งหมด ๔ ส่วนคือ หมอลำ ผีฟ้า หมอแคน ผู้ป่วย และเครื่องคาย ความเชื่อ เป็นการขอมาพระยาแถนให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล เพื่อที่จะได้มีน้ำใช้ในการทำการเกษตร ทั้งเป็นการอนุรักษ์สืบสานประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นที่จัดสืบทอดต่อกันมาแต่โบราณ ให้คงอยู่สืบไปชั่วลูกหลาน อีกทั้งเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับกลุ่มคนในชุมชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ในทางที่ดีขึ้น และเป็นการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น

